

Trond Bakkevig

1. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å styrke våre menigheter som tros-, omsorgs- og handlingsfellesskap?

Jeg ønsker å inspirere til at evangeliet forkynnes slik at mennesker kjenner det angår deres liv. Kirken i Oslo må vise et fellesskap hvor evangeliet gjennom ord og handling får utfordre og bekrefte tro og engasjement.

- Jeg vil at alle menigheter skal ha en plan for trosopplæring. Den må følges av en målbevisst videreutvikling av kompetanse og nytenkning hos dem som har ansvar for arbeidet.
- Jeg ønsker å styrke arbeidet blant barn og ungdom. Ungdom skal kunne kjenne seg stolt over å tilhøre kirken i Oslo.
- Jeg ønsker å styrke menighetsdiakonien. Diakonien gjør evangeliet og kirken troverdig. Menighetsdiakoni og de store diakonale institusjoner og organisasjoner må oppmuntres til økt samarbeid.
- Jeg vil arbeide for at Oslo bispedømmeråd, de tre fellestrådene i Asker, Bærum og Oslo, og Døveprostiet skal samarbeide for god personalomsorg, forebygging konflikter, og for å være bedre rustet til å løse dem. Vi bør også kunne yte bedre støtte til den frivillige innsats.
- I samarbeid med andre kirkelige organer vil jeg engasjere meg for å bedre lokalmenighetenes økonomi.

2. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å utvikle gudstjenester og ritualer i møte med menneskers virkelighet?

Jeg vil bekrefte gudstjenestens sentrale betydning for kristent liv og kristent fellesskap. Gudstjenesten har vært der fra kirkens begynnelse. I den får vi del i et tidløst fellesskap. Samtidig må vi må selv fornye gudstjenesten slik at nye generasjoner kan få sitt eget møte med troens mysterium.

- Jeg vil oppmuntre og styrke menighetenes eget arbeid med gudstjenestefornyelse. Der får det nærhet til menneskers hverdag. Bispedømmet bør kunne gi råd og veiledning, og sikre samspill mellom det fornyelsesarbeid som skjer på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.
- Jeg ønsker større variasjon i gudstjenestetidspunkter og liturgi. Livsstil, ukerytme og fritidsvaner har skapt behov for gudstjenester til andre tider enn bare søndag klokken elleve. Sjømannskirker, brygge- og gatekapell, og nye gudstjenesteformer viser at mennesker søker hellige rom og kirkens ritualer når mulighetene er der.
- Jeg vil at viktige nasjonale og lokale begivenheter skal få en kirkelig markering. Ritualer, bønner og forkynnelse skal formidle at det hvelver seg en himmel over hele folkets liv. Ved disse anledninger ønsker jeg bred og variert deltagelse fra prester, kirkelig ansatte og frivillige. Slik fortelles det at hele kirken deltar.

3. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å fremme kirkens rolle som verdibærer i samfunnet?

Jeg vil at kirken skal styrke sin innsats i samfunnsdebatten. Kirken må bidra til å forme et samfunn hvor det er godt for alle å vokse opp og leve. I sine bidrag må kirken – og biskopen – tydeliggjøre forbindelsen til kirkens trosgrunnlag og dagligliv.

- Jeg vil oppmuntre menighetene til å synliggjøre det ansvar de tar ansvar i bydeler og lokale miljøer. Deres arbeid er viktige bidrag til trygge oppvekstvilkår og gode lokalsamfunn. Kirkebygg er også kulturbygg og menighetshus brukes som lokale samlingssteder. Menighetsråd, prester og kirkelig ansatte har innsikt og erfaring som lokale og kommunale myndigheter kan dra nytte av når de skal fatte sine beslutninger.
- I en by og en verden hvor kløften mellom fattig og rik er økende, vil jeg at kirken skal stå sammen med dem som lokalt og globalt, kjemper for rettferdighet og menneskeverd.
- I det flerkulturelle og flerreligiøse Oslo ønsker jeg at kirken skal la seg utfordre av den åpne samtale med mennesker av annen tro. Slike samtaler er viktige bidrag til å avvikle fordommer og bygge fellesskap slik at Oslo, Asker og Bærum kan være gode steder å bo, vokse opp og arbeide.
- Gjennom Feltprestkorpsset vil jeg at det kirkelige nærvær i Forsvaret bekreftes og videreutvikles. Sammen med Feltprestkorpsset ønsker jeg å medvirke i dialogen om verdispørsmål.

4. Hva vil du legge vekt på for å ivareta biskopens rolle som inspirator og veileder overfor prester, medarbeiderer, medlemmer av valgte råd, samt overfor menighetene og kirkens medlemmer?

Gjennom forkynnelse og samtale ønsker jeg å formidle hvordan troen på Kristi oppstandelse gir trygghet, livsglede og mot til å dele tro, håp og kjærlighet med andre.

- Jeg vil være nærværende og tilgjengelig – og en aktiv deltager i den krevende omstillingsprosess som er på gang for prestene og i de tre fellesrådene i Oslo, Asker og Bærum.
- Jeg vil legge vekt på teologisk fordypningsarbeid, særlig blant prestene, men også arbeide for at dette kan komme kirkens legfolk til gode.
- Jeg ønsker at Oslo bispedømmeråd og de tre fellesrådene kan utvikle sammenhenger der vi regelmessig kan rådslå, og hente innsikt og inspirasjon til arbeidet i menighetene. Sammenhenger der vi kan se og høre hverandre, og løfte frem visjoner og felles mål.
- Jeg ønsker å bruke visitaser og annen kontakt til å synliggjøre og bekrefte det gode arbeidet som gjøres av menighetsråd, prester, kirkelig ansatte og frivillige.

Helen Bjørnøy

1. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å styrke våre menigheter som tros-, omsorgs- og handlingsfellesskap?

Kirkens oppdrag er å gjøre Guds hellige nærvær kjent for menighetens medlemmer og bispedømmets borgere. Jeg ønsker å inspirere menighetene til å være åpne og inkluderende fellesskap for mennesker i bispedømmet som ønsker å ha tilhørighet til sin kirke. Å forkynne Kristus som sentrum i Kirkens liv gir livsmot og håp. Menighetene som tros- og omsorgsfellesskap skaper rom for undring, tilbedelse og håp. Det er sannsynlig at behovet for sjelesorg gjennom enkeltsamtaler og gjennom deltagelse i ulike fellesskap vil øke i årene som kommer.

De kirkelige handlinger må fortsatt være en prioritert oppgave for menighetens ansatte og forvaltes med stor respekt og høy kompetanse. Dette området må prioriteres både med tanke på kompetanseutvikling og fortsatt fokus på kvalitet og nytenkning. Vi må se stort på det privilegium vi har som kirke ved å få være en del av folks liv ved avgjørende hendelser som dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelser.

Videre vil jeg stikkordmessig nevne noen områder som vi må ha økt oppmerksomhet mot i årene som kommer:

- storbyens endringer og utfordringer tvinger oss til å prioritere den diakonale del av menighetens oppdrag i årene som kommer. Utviklingen i Oslo har gått i retning av større psykisk og sosial nød kombinert med større forskjeller mellom rike og fattige. I kjølvannet av dette ser vi også økende stigmatisering og sosial ekskludering. Dette utfordrer kirken på en særlig måte. Vi er kalt til å være en stemme for de stemmeløse og ha et særlig ansvar for å tale de fattige og de svakest stiltes sak.
- menighetene besitter kunnskap og erfaringer om menneskers liv i sitt nærmiljø. Vi har muligheter til å utløse frivillig engasjement og innsats i lokalmiljøet. I framtiden er det viktig å samarbeide med andre aktører i nærmiljøet. Vi trenger å finne nye metoder og samarbeidsrelasjoner for å bidra til samhandling med andre kirkelige og humanitære organisasjoner, frivillighetssentraler og andre aktører i lokalmiljøet. Mange menigheter har mye kompetanse på dette området som gjennom bevisst strategi kan stimulere andre til å dra nytte av denne type erfaringer og kunnskap.
- i framtiden vil videreutvikling av et økumeniske fellesskapet inspirere våre lokalmenigheter til nye og berikende fellesskap, dette gjelder impulser både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

2. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å utvikle gudstjenester og ritualer i møte med menneskers virkelighet?

Ethvert kirkerom og alter – fra katedralenes flotte utsmykninger til gategudstjenestenes steinalter – er steder hvor himmel og jord møtes. Mennesker kommer med sine liv; med erfaringer preget av glede og sorg, savn, svik og lengsler. Gud gir sitt nærvær med tilgivelse, nåde og sin omsluttende kjærlighet.

Som kirke må vi kontinuerlig arbeide med å videreutvikle livsnære ritualer som mennesker kan kjenne seg igjen i. Menighetens høymesser og gudstjenester er samlingssted og utsendelsessted for alt det arbeid som gjøres i menigheten. I tillegg er det viktig å utvikle ritualer som kommer mennesker i møte når mennesker kjenner seg

ekstra sårbare, ensomme eller sviktet. I samspillet mellom ulike kunstformer som kirkemusikk, billedkunst, teater og lignende kan og bør gudstjenestene utvikle nye former for språk og uttrykk som møter menneskers lengsler og opplevelser.

To områder er særlig viktig framover:

- å øke fokus på barn og unge gjennom gudstjenestefornyelse og dåpsopplæring.
- å arbeide for et diakonalt perspektiv på alt menighetens arbeid ved å skape inkluderende gudstjenesteformer som gir rom også for de svake og utstøtte.

3. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å fremme kirkens rolle som verdibærer i samfunnet?

Det er en nær sammenheng mellom de verdier vi har og de handlinger som vi i praksis viser. Som kirke må vi være opptatt av at våre meninger henger sammen med det vi synliggjør gjennom menighetens handlinger. Slik bidrar vi til å skape tillit og troverdighet som verdibærere i samfunnet.

I tillegg vil jeg trekke fram følgende element som vesentlige i arbeidet med å fremme kirkens rolle som verdibærer i samfunnet:

- dyktiggjøre og motivere medarbeidere, både ansatte og medlemmer av valgte råd, til å delta i ulike fora som er opptatt av verdispørsmål og verdivalg. Det er viktig å gi medarbeidere lyst og mot til å involvere seg i offentlige debatter.
- utnytte og eventuelt opparbeide kompetanse i bispedømmet som kan analysere og påvise endringer i samfunnet som omfatter spørsmål som kirken i særlig grad er opptatt av, som spesielle storbyfenomener, fattigdomsutvikling etc.
- det er videre naturlig at Oslo Biskop selv deltar i ulike offentlige debatter som finner sted både i media, i ulike fagforum og lignende. Dette er særlig viktig i spørsmål som kirken bør ha stor oppmerksomhet mot; menneskeverd og menneskerettigheter, den økende psykiske og sosiale nød vi står overfor og tros- og livssynsspørsmål.
- Kirken må også se på sin rolle som verdibærer gjennom hvordan vi ivaretar vår rolle som kulturformidler og naturlig samlingssted ved høytider og spesielle anledninger som har betydning for bispedømmets mennesker og nasjonen som helhet.

4. Hva vil du legge vekt på for å ivareta biskopens rolle som inspirator og veileder overfor prester, medarbeidere, medlemmer av valgte råd, samt overfor menighetene og kirkens medlemmer?

To stikkord er naturlig for meg å fremholde; samhandling og utarbeidelse av felles retning og mål.

Dersom vi skal lykkes med å gjøre Guds nærvær kjent og tilgjengelig gjennom de lokale menigheter er det viktig at alle aktører støtter, oppmuntrer og kommuniserer godt med hverandre. Kirkens lederskap, inkludert biskopens hyrde- og lederansvar, må fremstå som et tilgjengelig og nærværende lederskap.

Mitt syn på ledelse – bekreftet gjennom min egen ledererfaring, viser at det er både mulig og nødvendig å kombinere et overordnet strategisk arbeid med en aktiv tilstedeværelse overfor ansatte og deltagere i råd og utvalg.

I denne delen av arbeidet er det naturlig å prioritere medarbeidersamtaler og veiledning, kompetanseutvikling og inspirasjonssamlinger samt arbeid med strategi og handlingsplaner.

Det er sammenheng mellom inspirasjon, deltagelse og involvering. Jeg ønsker at både ansatte, medlemmer av valgte råd og andre i menighetene skal involveres og engasjeres i utviklingen av bispedømmets liv og arbeid.

En klar forutsetning for at bispedømme kan lykkes er en god arbeidsgiverpolitikk. Dette inkluderer også arbeidet med kirkelige reformer og forholdet kirke/stat.

Anne-Lise Brodtkorb

1. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å styrke våre menigheter som tros-, omsorgs- og handlingsfellesskap?

Å forstå den radikale menneskelighet Jesus står for her og nå og finne måter å uttrykke den på. Det vi sier, når ikke langt hvis vi ikke følger opp med handling. Oppbyggingen av trosopplæringen vil by på store utfordringer – og derfor store muligheter – til å utvide fellesskapet i menighetene og utvikle arbeidsformene.

Jeg tror på oppmerksomhet og vil legge vekt på kjenne den enkelte menighet. Et godt arbeidsmiljø blant ansatte, valgte og frivillige er forkynnelse gjennom handling. Menighetene har en unik kontaktflate. Ingen kirkelig handling finner sted uten forutgående samtale, opplæring eller annen kontakt. Ofte enn tidligere deltar familiene med tekstlesning, bønn, lystenning eller andre handlinger. Dette er et synlig uttrykk for det budskapet vi forkynner: alle de som kommer til Kristus, blir tatt imot og har en selvsagt plass.

Både som kirke og menigheter og som enkeltmennesker må vi motarbeide det økende skillet mellom mennesker. Vi har Jesu budskap, vi har erfaringer fra omsorg og forsoning, vi har kritiske vurdering av vår virksomhet, vi har rituelle og kulturelle uttrykk og fellesskap som åpner for følelser, opplevelser, dialog og ettertanke. Målet med det - alt sammen er - å ta imot lys fra Gud til å orientere seg etter og gjøre livet sant og godt for hverandre.

2. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å utvikle gudstjenester og ritualer i møte med menneskers virkelighet?

Først og fremst vil jeg stimulere til deltagelse. Det er inspirerende å delta i en gjennomarbeidet gudstjenesten - enten man har et bestemt oppdrag eller er i kirkebenken. Gjennom erfaringer fra arbeid med "ung messe" har vi lært at de profesjonelle ikke bør være "bestillere" i forhold til menigheten ("kan du gjøre dette, du dette?"), men la menigheten være "bestillerne". De profesjonelle kan bruke sin kompetanse til å finne frem til og imøtekomme bestillingene. Hvis farfar vil delta ved en dåp, hva vil han bli glad for gjøre? Hvordan kan hans bidrag lyde klart og rent i kirkens oppdrag?

Liturgiene er kirkens grunnleggende uttrykk, finslippt gjennom nær 2000 år. De gir nærhet til Gud i en form som har nok distanse til at vi kan åpne oss for ham uten å utlevere for andre det vi ikke vil. Den enkelte menighet har en "stedegen" kultur. Idealet er å finne uttrykk for den og sette den inn i kirkens tradisjonsrike, verdensomspennede gudstjenestespråk.

3. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å fremme kirkens rolle som verdibærer i samfunnet?

Jeg holder menneskeverd og forsoning for å være de viktigste verdier kirken forkynner og vil arbeide for at det vi gjør og det vi forkynner henger sammen. Vi tror – og lever heldigvis i et samfunn som deler vår tro på - at alle mennesker er like mye verd og at

forsoning er viktig der det er begått urett. Det er viktig at kirken samarbeider med krefter som fremmer menneskeverdet, enten det dreier seg om likestilling (for eksempel jøde og greker,) eller om forhold der likeverdigheten ikke medfører likestilling (for eksempel foreldre og barn). Kirken forkynner at Kristus har forsonet all synd. Det forplikter til å se likegyldighet, undertrykkelse, hat eller urett, splittelse og brist, gjøre noe for å stoppe det og skape forsoning.

I den flerkulturelle og internasjoniserende utviklingen i vårt land har kirken erfaringer fra misjonsarbeid og økumenikk. Vi vet at prosessen er toveis.

4. Hva vil du legge vekt på for å ivareta biskopens rolle som inspirator og veileder overfor prester, medarbeiderer, medlemmer av valgte råd, samt overfor menighetene og kirkens medlemmer?

”Inspirare” betyr å puste inn i, gi liv. Noe av det spennende med å leve er at ingen har levd før oss i vår tid og at ingen kan leve på vegne av andre. Vi har ingen å kopiere – og må finne veien selv. Mange mennesker og ideer uttrykker hva kristen tro betyr i dag, både gjennom troens språk og i sekulært språk. Å se det og åpne for det inspirerer!

Som prest har jeg hatt jordmoren som ideal. Hun kan noe om å føde, følger fødselen, bruker sin kompetanse og henter ytterligere ekspertise når det trengs, - og når barnet er født, legger hun det i foreldrenes armer. Jeg synes hun er et godt ideal også for en biskop.

Trond Skard Dokka

1. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å styrke våre menigheter som tros-, omsorgs- og handlingsfellesskap?

I dagens situasjon er det naturlig å se spørsmålet i lys av dåpsopplæringsreformen. Denne innsatsen for barn og unge er den viktigste oppgave for Den norske kirke i de nærmeste åra. Dåpsopplæring dreier seg nettopp om tro, omsorg og handling. Den kan ikke *overlates* til spesialister. Menighetene må som helhet fungere som læringsmiljø.

Når mange menigheter i dag ikke gjør det, er én av grunnene at grunnfjellet av kristen kunnskap har forvitret, også blant menighetsaktive. Mange er glad i menigheten som fellesskap, men stadig færre har solid kunnskap om det budskap som samler den. Særlig alvorlig er det sviktende kjennskap til den evangelisk-lutherske læretradisjon.

Mitt svar på spørsmålet blir derfor: *En bredt anlagt dåpsopplæring for voksne menighetslemmer*. Dette krever spesielle tiltak av mange slag. Men jeg har en visjon om dette som overordnet perspektiv på *alle* menighetens samlinger. I dåpen har vi feiret det livet Gud har skapt i oss alle, vi har blitt trukket inn i Jesu Kristi død og oppstandelse, og Den hellige ånd har gjenfødt oss til et levende håp. I dette har vi fått fellesskap med Gud og med hverandre, åndelig først, men dernest for å dele alle Guds gaver, synlig og konkret, med våre medmennesker. Luther mente at hele den kristne tro og hele den kristne etikk var gitt i og med dåpen. Andre som lever i sin dåp, kroppsliggjør og lærer oss denne dåpens innholdsfylde. Vi kan lære *tro* av spedbarnet og av den kraftløse oldingen. Vi kan lære *omsorg* av dem som har det vondt, nærhet av den fremmede, *handling* av dem som har initiativ og ressurser. I denne visjonen av et læringsfellesskap på dåpens grunn er derfor alle lærere og alle elever, slik er den treenige Guds *menighet*.

2. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å utvikle gudstjenester og ritualer i møte med menneskers virkelighet?

Vår kirke representerer en liturgisk kristendomsform. Det arbeidet som er satt i gang med reform av vårt gudstjenesteliv, berører derfor selve livspulsen i menighetene og i den enkeltes trosliv. Behovet for revisjon er stort, flere av våre liturgier har aldri vært gode, det gjelder blant annet dåpsliturgien, andre er preget av en forgangen tid, og de gjeldende ordninger gir generelt sett for liten plass til variasjon, stedegengjøring og aktiv deltakelse. Flere av problemene er spesielt merkbare i storbyområder. Byens rytme og kultur, dens fattigdom og dens rikdom, dens *mangfold*, gis lite rom i våre gudstjenester. Men i storbyen, med dens mange kirker og korte avstander, fins det også unike muligheter for å skape et mer levende og variert gudstjenesteliv. Den frihet som gjelder i dagens ordninger, og som ventes å øke i framtida, må i Oslo utnyttes for hva den er verdt. Med søndagens høymesse som fast og gjenkjennelig grunnrytme, er det ønskelig at våre menigheter får utvikle forskjellige gudstjenesteprofiler. Dette forutsetter koordinering på bispedømme-nivå, og dermed et samordnet arbeid med hele stiftets gudstjenesteliv.

Mange faktorer vil påvirke kvaliteten i dette arbeidet. Den alt i alt viktigste er etter mitt skjønn "gudstjenestens teologi", dels vår lære om gudstjenesten, men først og fremst til våre grunnleggende holdninger til gudstjenesten.

Ved gudstjenesten, dens ord og sakramenter, skaper Gud tro, tjeneste og menighet. Gudstjenesten er Guds før den er vår, og det er bare når vi respekterer dette, at vi også kan se den som vår tjeneste for ham og for alle mennesker omkring oss. Den

grunnleggende gudstjenesteholdning, for prest som for menighet, ligger i å lytte og motta. Som ”vår” er gudstjenesten etter sitt vesen ikke et ”virkemiddel”, men en respons.

Denne holdning avlaster gudstjenestene våre for prestasjonspress. Den gir en ledighet i arbeidet med forberedelse og gjennomføring som Gud kan bruke til å forløse ressurser og kreativitet, både i den enkelte og i fellesskapet. Å hvile i Guds tjeneste gir en trygg kontakt med oss selv og en våken lydhørhet for det som skjer i virkeligheten omkring oss. Da kan Guds tjeneste for oss bli besvart i en tilbedelse av Gud og en tjeneste for verden som virkelig og på alvor er *vår*.

3. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å fremme kirkens rolle som verdibærer i samfunnet?

I kampen mot urett og nød er det å komme med uttalelser, i seg selv, ikke noen prioritert kirkelig oppgave. Hva vi *gjør* som kristne og som kirke, er viktigere enn hva vi sier. Uttalelser gir bare mening i dette perspektiv, dvs. når de tjener en god praksis. Praksis-kravet innfris først og fremst gjennom kirkas diakonale engasjement, hjemme og ute. Derfor må dette arbeidet prioriteres, økonomisk og med stillinger, men også ved å legge til rette for mer omfattende frivillig diakonal innsats. Jeg er åpen for å omgjøre prestestillinger til diakonstillinger. Prioriteringa av diakoni må også omfatte de diakonale organisasjoner og institusjoner. En hovedsak for begge typer diakoni er å anerkjenne dem som fullverdig kirkelig arbeid, nødvendig for at kirka skal være kirke, og for at kirka skal være en troverdig verdibærer i samfunnet.

Det er de seinere år innen sosialetikk at det kirkelige nærvær i offentligheten har vært sterkest. Det er ingen grunn til å nedtone dette, men verdibæring er like viktig på andre felt. På enkelte av disse har det kirkelige nærvær i den seinere tid vært svært svakt. Først og fremst gjelder dette kulturliv og kulturdebatt. Det er felt vi må satse mer på. Også her gjelder det at hva vi sier, må ha hold i det vi gjør. Men det som foregår i kirkene, er faktisk, både kvantitativt og kvalitativt, den viktigste kulturaktivitet i landet. Vi forvalter umistelige skatter innen flere kunstarter, og har en uuttømmelig tradisjon av tanke og kultur å øse av. Dette må vi pleie. Men det må også langt mer offensivt bringes inn på de store fellesarenaer, til berikelse for kulturlivet, og til hjelp for folk som baler med de store livsspørsmålene uten å ha kjennskap til den kristne kirkes kulturelle skatter.

4. Hva vil du legge vekt på for å ivareta biskopens rolle som inspirator og veileder overfor prester, medarbeiderer, medlemmer av valgte råd, samt overfor menighetene og kirkens medlemmer?

Først vil(le) jeg, merk det hypotetiske, skaffe meg et kart over bispedømmet, med landskapsformasjoner, veier, bygninger, møtesteder og institusjoner. Så vil jeg få tak i så mange fotografier som mulig av ansatte og tillitsvalgte i stiftet. Dem vil jeg strø ut over kartet. Resultatet vil jeg bruke som bønneliste og som hjelp til å fokusere min egen oppmerksomhet. Begge deler er forutsetninger for å kunne inspirere og veilede. Man *gir* ikke oppmerksomhet i det synlige uten å *være* oppmerksom i sitt lønnekammer. Min veiledning og inspirasjon vil ha som sitt første mål å bistå til å finne en trygghet i tjenesten/kristenlivet som ikke er avhengig av eget prestasjonsnivå. Grunnmotivene her er ”skatten i leirkar” og ”underet i de tomme hender”.

Det andre målet er at den energi som frigjøres ved å la tjenesten hvile i Guds hender, blir brukt til å løfte den enkeltes tjeneste til det vedkommende har forutsetninger for, verken til et overanstrengt mer eller et engstelig mindre.

Det tredje målet er at vi skal bli flinkere til å glede oss over hverandre og over frodigheten og kvaliteten på det vi faktisk får til, hver for oss og samlet. Som lemmer på Kristi legeme har vi alle del i hverandre, også i hverandres suksesser, temmelig overraskende som de største av dem gjerne er, jfr. igjen underet i de tomme hender.

Det viktigste virkemiddel for å nå målene er samtale og lyttebasert forkynnelse. Jeg vil prioritere min egen forkynnergjerning. Her inkluderer jeg også foredrag og annen talevirksomhet, både på store og små arenaer. Jeg vil gjerne reise rundt, både til menigheter, menighetsråd, samlinger for ansatte, og til mindre, uformelle grupper. Det jeg ønsker å ha med meg, er den oppmerksomhet på den enkelte og på det enkelte fellesskap som evangeliet er og gir.

Olav Dag Hauge

1. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å styrke våre menigheter som tros-, omsorgs- og handlingsfellesskap?

Jeg vil legge vekt på at menighetene gir tid og rom til det fellesskap som deler tro. Jeg vil utfordre til enda større åpenhet om den enkeltes troshistorie. Motivere til å fortelle historiene, bli oppbygget av dem, og der lære noe om hva som skjer i møte mellom vår tids mennesker og evangeliet fra Gud.

Ut fra dette fellesskapet får vi styrke til omsorg for hverandre og andre, og motivasjon til aktivitet i menighet og nærmiljø.

Vi må aldri glemme at det er det som skjer lokalt i kirken som er kirkens liv og gir kirken liv!

Derfor er det viktig at sentrale og regionale instanser i bispedømmet, som bispedømmeråd og fellesråd og biskop og prost, forstår sin plass som støtte- og inspirasjonsinstanser for livet i lokalmenigheten. Menighetsrådene må oppleve seg som viktige premissleverandører til menighetslivet, og de frivillige og ansatte må kjenne at de ikke står alene og at de står i en sammenheng der den enkeltes oppgave er viktig.

Vi har to prostier i bispedømmet, som begge er landsomfattende med spesielle oppgaver. Begge har de utviklet en kompetanse på hvordan en møter vår tids mennesker med evangeliet. Døvemenigheten med fokus på kommunikasjon, Feltprestkorpsset som en viktig tros- og verdileverandør inn mot menneskets livssituasjon. Jeg mener vi i vårt bispedømme bør knytte nærmere kontakt mellom menigheter og representanter for både døvemenigheten og feltprestkorpsset til gjensidig inspirasjon.

2. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å utvikle gudstjenester og ritualer i møte med menneskers virkelighet?

Det vil først og fremst være viktig å åpne den enkelte kirke på en slik måte at folk opplever at den er der for dem.

Bare det å finne en åpen kirkedør kan være nok. Stillhet og lystenning inspirerer til å utvikle et eget andaktsspråk.

I tillegg har vi som kirke en viktig oppgave i å hjelpe vår tids mennesker til livstolkning.

Vi har liturgier, bønner og handlinger som hjelper å sette ord og aktivitet på følelse av sorg og fortvilelse, eller håp, lengsel og glede!

I liturgiens språk møter disse følelsene troens svar i vår virkelighet.

Derfor er det viktig å arbeide med høymessen og de kirkelige handlinger i balanse mellom tradisjon og innhold, og uttrykksformer som vår tids mennesker føler seg hjemme i.

Kristne organisasjoner i Oslo utfører en verdifull del av dette fornyelsesarbeidet. Det er viktig med kontakt mellom disse og menighetene i et samarbeid som gir inspirasjon til et variert gudstjenestetilbud til storbymennesket.

Nå som trosopplæringen innføres i kirken bør fokus for den liturgiske fornyelse legges på utvikling av barnegudstjenester og familierelaterte messer. Et arbeid som slipper barna til og inn i kirken, er en satsning som på sikt vil føre til vekst i ungdomsarbeid og deretter rekruttering til tjeneste og frivillighet i menighetene.

3. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å fremme kirkens rolle som verdibærer i samfunnet?

Jeg vil arbeide for at kirken står tydelig fram som etisk og åndelig premissleverandør i samfunnet. Kirken må ha et svar å gi, og den må våge å gi det.

Som etisk premissleverandør må kirken være tydelig i spørsmål som utfordrer menneskeverdet. For å skape troverdighet må vi vise vilje til dialog på tvers av religiøse og samfunnsmessige skillelinjer. I denne dialogen må vi samtidig være tydelig og sanne i forhold til vår egen identitet og tro.

Det er viktig å holde fram at kirkelige institusjoner i Oslo bispedømme som har arbeid rettet mot mennesker i randssonen av vårt samfunn, at disse institusjonene arbeider ut fra et kirkelig oppdrag, og at deres visjon og engasjement er bispedømmets visjon og engasjement. Jeg vil arbeide for større nærhet mellom disse institusjoner og den enkelte menighet.

Som åndelig premissleverandør må kirken bli synlig med utøvelsen av troens uttrykksformer og aldri gi opp arbeidet med å komme den åndelige lengsel i tiden i møte med bekræftelse og invitasjon til å dele den med andre.

Oslo biskops prosjekt "Gud i storbyen" er blant annet rettet inn mot dette og vil være en inspirasjon til å synliggjøre kirkens tro og liv i en by i forandring og utvikling.

4. Hva vil du legge vekt på for å ivareta biskopens rolle som inspirator og veileder overfor prester, medarbeiderer, medlemmer av valgte råd, samt overfor menighetene og kirkens medlemmer?

Gjennom forkynnelsen skapes inspirasjon og oppmuntring, der gis åndelig veiledning og føde for troen. Forkynnelsen og sakramentsforvaltningen er en biskops viktigste redskap i møte med menighetene. Når vi deler ordet og sakramentene, skjer det noe med oss og mellom oss.

Samtidig vil jeg legge vekt på å komme nær den enkelte menighet, få kjennskap til deres sterke og mindre sterke sider, for ut fra det å skape en dialog om kirkens oppgave i det aktuelle nærmiljøet. En hver vil forstå at dette er en umulig oppgave for en person. Derfor blir det nødvendig med et tett samarbeid med prostene og bispedømmekontoret om dette. Det forutsetter igjen at prostene får lagt arbeidsforholdene til rette slik at de kan være proster.

I samarbeid med bispedømmerådet og bispedømmekontoret vil jeg søke å utvikle en arbeidsgiverpolitikk for prestene som danner grunnlaget for en oversiktlig arbeidssituasjon, og med det gi prestene tid til utvikling i sitt arbeid.

Som medlem av bispedømmerådet ønsker jeg å ta tak i den oppgaven som bispedømmerådet og menighetsrådene er sammen om: "Å vekke og nære det kristelige liv i menighetene". Sammen må vi bli enige om hvordan dette skal utvikles i bispedømmet og gjennomføres lokalt. Ved å stå sammen om dette vil vi kunne gi hverandre inspirasjon til å nå stadig lenger ut med evangeliet.

Tor B. Jørgensen

1. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å styrke våre menigheter som tros-, omsorgs- og handlingsfellesskap?

Menighetene i fokus

For å kunne styrke menighetene, er det viktig å ha fokus på menighetene. Det er på det lokale plan, i menighetene, troens liv skal formes, utdypes og utfolde seg som et åpent og inkluderende fellesskap. Dette er både et teologisk utgangspunkt og en strategisk prioritering.

Kunnskap og erfaringsdeling

Fokus på menighetene betyr å ha oppdatert kunnskap om hva som skjer i menighetene. Ikke minst kunnskap om gode erfaringer som gjøres når det gjelder å utvikle menigheter til levende tros-, omsorgs- og handlingsfellesskap. Kunnskaps- og erfaringsdeling som hjelper andre til å bli bedre, er en kontinuerlig prosess med dyp bibelsk klangbunn.

Barn og unge / trosopplæringsreformen

Utfordringen med å følge opp barn og unge, fra dåp via konfirmasjon til et integrert liv i menigheten, er av helt spesiell betydning. Trosopplæringsreformen innevarsler et nytt kapittel i vår kirkes historie og må få spesiell oppmerksomhet også i Oslo bispedømme i årene som kommer.

Fornytt frivillighet i diakoni og evangelisering

Storbyvirkeligheten, slik den kjennetegner store deler av bispedømmet, med sine sosiale spenninger og sitt kulturelle og religiøse mangfold, utfordrer til nytenking når det gjelder diakonal innsats og frimodig vitnetjeneste. Både etablerte organisasjoner og menighetenes eget fellesskap er avhengig av videreutvikling av frivillighetstradisjonen som har så sterke røtter i kirken.

Strukturer i endring

Den norske kirke står overfor betydelige utfordringer når det gjelder strukturer og ressurstilgang. Behov for nytenking når det gjelder tilretteleggelsen av arbeidet i menighetene er stort. Det kan dreie seg som den geografiske innretning av menighetene, og det dreier seg helt åpenbart om delingen av arbeidsgiverlinjer og delt økonomiforvaltning. Mens vi venter på en ny og mer helhetlig organisasjonsstruktur for Den norske kirke, er det viktig med aktiv forsøksvirksomhet hvor en søker å utvikle en omforent og helhetlig strategisk tenkning og praksis.

2. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å utvikle gudstjenester og ritualer i møte med menneskers virkelighet?

Ritualenes betydning

Vi har mye ny og spennende kunnskap om ritualenes betydning for mennesker i viktige livssituasjoner, så vel ved høytidene og som i hverdagen. Gudstjenestens og ritualenes tid er på ingen måte forbi. Påvirkningen fra andre kirker og religiøse tradisjoner merkes i hele vår kulturkrets. Dette danner et utfordrende og inspirerende bakteppe for nytt liturgiske engasjement i vår kirke. Liturgien og ritualene er med å gi dybde til troen og styrke til livet. Vi står foreløpig bare ved begynnelsen av en mer gjennomgripende liturgisk fornyelse.

Kreativitet og kvalitet

Det er viktig å slippe den liturgiske kreativiteten fram. Det dreier seg om å finne nye uttrykk som kan gi gjenklang i ulike kontekster. Ikke minst er det viktig å skape ritualer og liturgier som kan fungere for ungdom. Utvikling forutsetter vilje til eksperimentering. For å gi de liturgiske forsøk bærekraft, er det imidlertid viktig med liturgifaglig kompetanse og refleksjon for også å kunne bevare et helhetskirkelig perspektiv.

Mangfold og særpreg

I flere deler av Oslo bispedømme, er det kort avstand mellom menighetene. Dette åpner mulighetene for en mer programmatisk utvikling av forskjellige liturgiske og kulturelle uttrykk, i den enkelte menighet ved at kirkegjengere i større grad kan velge det format de føler seg mest hjemme i.

3. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å fremme kirkens rolle som verdibærer i samfunnet?

Etisk engasjement

Kirken er bærer av et budskap som angår livet. Det dreier seg om grunnleggende spørsmål som respekt for skaperverket og menneskeverdet, om fred, forsoning og rettferdighet. Det dreier seg om de nære relasjoner og om de store nasjonale og internasjonale spørsmål. Lista over aktuelle etiske temaer er lang. Kirken vil til enhver tid ha ansvar for å øve etisk kritikk og på den måten være en verdibærer i samfunnet. Det interessante i vår situasjon er at kirken har fått en anerkjent rolle som samtalepartner i den offentlige debatt om etikk. Det er en viktig rolle og en oppgave som bør prioriteres.

Uenighet og fellesskap

Nå er ikke alle Bibelens etiske verdier allmenngyldige og entydige. Kirken har stridd med slavespørsmål, med rasisme, med demokratiet og med kjønnsrollene. Slik strid har vært vanskelig. Den har splittet kirker og den har svekket kirkens troverdighet. Det er viktig for oss å tale sant om denne historien. Det er et avgjørende utgangspunkt for dialog om felles verdier i samfunnet på tvers av religiøse og ideologiske forskjeller. Det er også viktig å erkjenne at vi fortsatt er til dels uenige i viktige spørsmål som angår livet. Vår holdning til homofilt samliv er et slikt spørsmål. I møte med denne type alvorlig uenighet, utfordres vår vilje til å kunne snakke sammen og leve sammen som menighet i et troens fellesskap som overskrider våre motsetninger.

Kultur og identitet

Slik storparten av det norske folk leser sin historie, er kirken og den kristne kulturarven en del av nasjonale identitet. I det ligger det en forpliktelse på et verdigrunnlag og et kulturuttrykk hvor kirken spiller en viktig rolle. Kirken er en spesiell kulturell verdi- og tradisjonsbærer. Denne rollen skal ikke underkjennes, men det er viktig at historien ansporer til aktiv deltakelse i dagens kulturliv. For det er her framtidens kulturbærende impulser skapes. Det er derfor viktig å skape et bredt, kirkelig kulturengasjement.

4. Hva vil du legge mest vekt på for å ivareta biskopens rolle som inspirator og veileder overfor prester, medarbeidere, medlemmer av valgte råd, samt overfor menighetenes og kirkens medlemmer?

Forkynnelse og tilgjengelighet

Det viktigste redskap biskopen har som inspirator og veileder, er forkynnelsen i tale og skrift. Bispefunksjonen gir rikelig anledning til å forkynne ved visitaser og gudstjenester og til å veilede og inspirere ved foredrag og samtaler både i det offentlige rom og i mer direkte møter med medarbeidere og menigheter. Formatet på visitaser og mønsteret for andre møtepunkter, bør være under stadig vurdering blant annet i den hensikt å sikre biskopens rolle som inspirator og veileder overfor flest mulig innenfor kirken.

Biskopen som person og funksjon

Det er viktig å ha realistiske forventninger til hvor mye en biskop faktisk kan rekke over. Det kan være av betydning å fokusere på at bispeembetet er mer enn person. Tilsyn og inspirasjon kan utøves på biskopens vegne ikke minst gjennom prostene, slik de nye tjenesteordningene legger opp til, og gjennom bispedømmeadministrasjonens saksbehandlere og fagpersonale. Inspiratorkunnskap og veilederoppgaven kan i mange tilfelle løses på en god måte av disse biskopens medarbeidere.

Biskopen som arbeidsgiver

En skal heller ikke underkjenne den spenning som ligger i at biskopen står på arbeidsgiversiden overfor prestene og for øvrig har tilsynsmyndighet overfor andre ansatte og rådene. Denne funksjonen er ikke alltid like lett å forene med rollen som inspirator. Bevissthet om denne spenningen og formell tydelighet er viktig for en god og seriøs personalbehandling.

Erling J. Pettersen

1. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å styrke våre menigheter som tros-, omsorgs- og handlingsfellesskap?

Jeg vil prioritere arbeidet for å utvikle en systematisk trosopplæring som fremmer kristen tro, gir kjennskap til den treenige Gud og gir hjelp til livstolkning og livsmestring for alle døpte, uansett funksjonsnivå. Evangeliet må presenteres slik at barn og ungdom rustes til å mestre tilværelsen i tro, trygghet og toleranse. Jeg vil arbeide for at kirkens trosopplæring blir preget av erfaringsbasert læring med høy kvalitet i opplegget. Det betyr et sterkt menighetsfokus, med et målrettet arbeid overfor menighetens ansatte og frivillige, også innen det døvekirkelige arbeid.

Erfaringer bl.a. fra flere Oslomenigheter viser at det nytter å satse på konfirmantarbeidet. På dette feltet vil jeg bruke erfaringene fra arbeidet som prest, konfirmasjonskonsulent, IKO-styrer og økumenisk bidragsyter for å fornye kirkens konfirmantopplegg. En hovederfaring fra dette arbeidet og fra min internasjonale erfaring som misjonsprest i Brasil, var å se at hele kirkens undervisning må gå hånd i hånd med diakoni og gudstjeneste. Luther sa det enkelt: "Hvis enhver tjente sin neste, var hele verden full av gudstjeneste."

Jeg ønsker å arbeide for en troverdig, raus og åpen kirke, som har budskapet om Jesu død og oppstandelse som det tydelige sentrum. Hit skal mennesker kunne søke i alle livssituasjoner og i all slags forfatning, med alle slags tydelige og utydelige spørsmål og livsproblemer. Alle skal kunne kjenne seg som del av et omsorgsfullt fellesskap. Fordi livet i kirken nettopp handler om å høre til. Dette hovedfokus vil prege min prioritering av tid og ressurser.

2. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å utvikle gudstjenester og ritualer i møte med menneskers virkelighet?

Gudstjenesten er pulsslaget i menighetens liv. I kirkens gudstjenesteliv reflekteres menneskelivet på stedet i sitt mangfold til livshjelp og livstolkning. I de kirkelige ritualer tolkes livets store begivenheter i evangeliets lys. Jeg ønsker å legge til rette for et mangfold av uttrykk (stikkord: *fleksibilitet*), lokalt engasjement og deltakelse (stikkord: *involvering*) og en gudstjenestefeiring som løfter det levde liv fram for Guds ansikt (stikkord: *relevans*). Skal gudstjenesteliv og andre fellesskap oppleves relevante og livsnære, må flest mulig involveres både i planlegging og gjennomføring av gudstjenesten. Her vil jeg legge spesiell vekt på at lokalmenighetene må både lytte til, lære av og bruke ungdommene i menigheten og ta ungdoms kulturuttrykk på alvor. Kirkene er med sine kunstneriske uttrykk, bla. gjennom kirkemusikken, viktige symbolbærere i et lokalsamfunn. Jeg ønsker å ivareta kirkebyggene som hellige rom på en måte som åpner for dagens mennesker.

3. Hva vil du legge mest vekt på for å bidra til å fremme kirkens rolle som verdibærer i samfunnet?

I sin etiske og moralske veiledning og i sin diakoni må kirken hevde menneskelivets ukrenkelighet fra livets begynnelse til livets slutt. Vi må kjempe mot det som truer

menneskers liv, helse og menneskeverd. I Oslo by er det særlig fattigdom, rus, prostitusjon, vold og rasisme som truer menneskeverdet.

Jeg vil legge vekt på de bibelske fortellinger som har preget vår kultur, og som inspirerer oss til å stå på de svakes side, identifisere og tolke menneskets lengsler, arbeide for fred og forsoning og vise praktisk solidaritet. Kirkens diakonale nærvær synliggjør Kristi med-lidelse og den hånden Kristus rekker ut når han gir mennesker tilbake deres verd.

I mitt arbeid med "Identitet og dialog" (KRL-faget) har jeg erfart at trygghet og forankring i egen tro er en forutsetning for en åpen og tillitsfull dialog med mennesker som har et annet livssyn og en annen tro. Skal kirken være troverdig som verdibærer i et flerreligiøst samfunn, må den lytte og vise respekt.

Mit bidrag vil her være å legge til rette for et religionsmøte preget av ydmykhet og respekt, men også med stolthet over de verdier vi bærer med oss i vår tro. Kirkens rolle som verdibærer i samfunnet er fremfor alt at den vitner om evangeliet.

4. Hva vil du legge mest vekt på for å ivareta biskopens rolle som inspirator og veileder overfor prester, medarbeidere, medlemmer av valgte råd, samt overfor menighetenes og kirkens medlemmer?

En av mine veiledere, ungdomspresten Kenda Dean, sier: "You can not lead where you don't go." Skal jeg kunne ivareta biskopens rolle som inspirator og veileder, må jeg selv leve nær kilden; personen Jesus Kristus slik vi møter Ham i Bibelens fortellinger, i bønn, i åndelig veiledning og ved regelmessig skriftemål. Det er det grunnleggende.

Inspirasjon og veiledning handler i første rekke om evnen til å se, være til stede og lytte. Jeg vil derfor prioritere å være tilgjengelig og nær, særlig overfor kirkelig ansatte og rådsmedlemmer.

Bispeembetet har en personlig, kollegial og fellesskapsmessig side. Særlig den siste tror jeg er viktig å pleie om en skal kunne inspirere. Impulser til veiledningen vil jeg hente i det spennende og mangfoldige fellesskapet i vår kirke, ikke minst blant ungdom, der jeg har gått i en god skole de siste årene.

Jeg vil også legge vekt på å kunne fortsette å ivareta kontakten med kulturen, musikken og skjønnlitteraturen, som kilde til å se og forstå, til livstolkning, fornyelse og inspirasjon.